

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Рішенням спостережної ради

Кредитної спілки «Кредитне товариство»

Протокол № 5 від «30 » травня 2016 р.

Голова спостережної ради

_____ /Маслянчук О.В./

ПОЛОЖЕННЯ
про фінансове управління
кредитної спілки «Кредитне товариство»

(Нова редакція)

м. Чернівці

2016 рік

Це положення розроблено відповідно до Законів України «Про кредитні спілки», « Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг», затверджених розпорядженнями Національної комісії , що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг “Положення про фінансові нормативи діяльності та критерії якості системи управління кредитних спілок та об’єднаних кредитних спілок” та «Переліку внутрішніх положень та процедур кредитної спілки» , Статуту кредитної спілки ”Кредитне товариство” (далі – кредитна спілка), положень про її органи управління, та інших нормативних документів, що регулюють фінансову діяльність кредитних спілок.

1.Порядок здійснення фінансового планування та аналізу виконання планів в кредитній спілці

Фінансове планування в кредитній спілці здійснюється шляхом розробки та затвердження, не пізніше 20 грудня, спостережною радою бюджету кредитної спілки на наступний фінансовий рік. Складовою частиною бюджету є деталізований помісячний кошторис витрат кредитної спілки.

Затверджений бюджет на поточний фінансовий рік доводиться до відома загальним зборам членів кредитної спілки, що проводяться у поточному фінансовому році і розглядають річний звіт про діяльність органів управління кредитної спілки та її річний фінансовий звіт за попередній фінансовий рік.

Загальні збори членів кредитної спілки, виходячи з результатів роботи кредитної спілки за попередній фінансовий рік та визначених пріоритетів розвитку кредитної спілки на поточний фінансовий рік, можуть надати свої висновки та пропозиції щодо затвердженого на поточний рік бюджету кредитної спілки. У цьому випадку спостережна рада кредитної спілки вносить необхідні корективи до бюджету на поточний фінансовий рік на першому після загальних зборів членів кредитної спілки засіданні.

Зміни до бюджету кредитної спілки протягом поточного фінансового року вносяться рішенням спостережної ради за власною ініціативою або за ініціативою інших органів управління кредитної спілки. Такі зміни не можуть суперечити наданим загальними зборами членів кредитної спілки висновкам.

Правління аналізує фактичне виконання бюджету на місячній основі та звітує про його виконання не рідше ніж один раз на квартал, якщо окремим рішенням спостережної ради

кредитної спілки, прийнятим за власною ініціативою або за ініціативою ревізійної комісії кредитної спілки, не буде встановлено місячну періодичність звітування.

2. Порядок формування та використання капіталу кредитної спілки в розрізі окремих його складових.

2.1. Капітал кредитної спілки складається з пайового, резервного та додаткового капіталів, а також залишку нерозподіленого доходу кредитної спілки. Капітал є власністю кредитної спілки.

2.2. Пайовий капітал кредитної спілки формується за рахунок обов'язкових, добровільних додаткових пайових внесків членів кредитної спілки та обов'язкових періодичних додаткових пайових внесків всіх членів кредитної спілки розмір, порядок сплати та періодичність яких встановлює спостережна рада. Внески в пайовий капітал залучаються на бездоговірній основі. Обов'язкові періодичні додаткові пайові внески підлягають поверненню виключно при виході члена з кредитної спілки.

2.3. **Обов'язковий пайовий внесок** - обов'язковий зворотний внесок, що вноситься особою при її вступі до кредитної спілки. У разі коли вступний та обов'язків пайовий внески сплачено у різні дні, першим днем членства вважається день сплати обов'язкового пайового внеску в повному обсязі.

Розмір обов'язкового пайового внеску є однаковим для всіх членів кредитної спілки та встановлюється рішенням загальних зборів членів кредитної спілки як фіксована сума. Повернення обов'язкового пайового внеску проводиться згідно заяви члена кредитної спілки в порядку, передбаченому статутом кредитної спілки, але не пізніше ніж через один місяць після прийняття уповноваженим на прийняття таких рішень органом кредитної спілки відповідного рішення.

2.4. **Додатковий пайовий внесок** – необов'язковий (добровільний) зворотний внесок члена кредитної спілки, що вноситься з метою збільшення пайового капіталу та забезпечення фінансової стабільності кредитної спілки.

Добровільний додатковий пайовий внесок члена кредитної спілки вноситься членом виключно за його бажанням без жодних обмежень щодо розміру чи періодичності внесення.

Повернення додаткового пайового внеску проводиться згідно заяви члена кредитної спілки в порядку, передбаченому статутом кредитної спілки, але не пізніше ніж через один місяць після прийняття загальними зборами або спостережною радою кредитної спілки відповідного рішення.

За умови дотримання кредитною спілкою нормативу достатності капіталу добровільні додаткові пайові внески можуть бути повернені через касу кредитної спілки або перераховані на рахунок члена кредитної спілки у банку на вибір члена кредитної спілки. Спрямування добровільних додаткових пайових внесків на погашення кредиту та процентів за його користування здійснюється за письмовою заявою члена кредитної спілки за умови дотримання кредитною спілкою нормативу достатності капіталу.

Додаткові пайові внески залучаються на бездоговірній основі.

2.5. **Нерозподілений дохід** - різниця між сумою залишку нерозподіленого доходу попереднього періоду, доходів, фактично отриманих кредитною спілкою за звітний період, та сумою витрат цього періоду, пов'язаних з її діяльністю, збільшених на суму доходу, спрямованого на формування резервного капіталу, та суму плати (процентів), яка розподілена на додаткові пайові внески протягом звітного періоду.

За підсумками фінансового року нерозподілений дохід, що залишається у розпорядженні кредитної спілки, розподіляється між членами кредитної спілки пропорційно

розміру їх пайових внесків у вигляді процентів у порядку, визначеному загальними зборами кредитної спілки. Крім цього протягом року на додаткові пайові внески може розподілятися дохід, у вигляді плати (процентів), в порядку та періодичністю, визначеними загальними зборами членів кредитної спілки, за рішенням спостережної ради .

Метод розподілу доходу на пайові внески визначається рішенням загальних зборів членів кредитної спілки.

Обов'язковою умовою розподілу доходу на додаткові пайові внески є досягнення нормативів достатності капіталу, коефіцієнта платоспроможності, дотримання нормативу прибутковості та графіку формування резервного капіталу.

Максимально можлива сума доходу, яка може розподілятися у вигляді процентів на додаткові пайові внески визначається як найменше з :

- суми наявного нерозподіленого доходу до розподілу;
- максимальної суми доходу, яка може бути розподілена на додаткові пайові внески, визначеної таким чином, щоб доходність додаткових пайових внесків не перевищувала більш ніж у два рази середньозважену процентну ставку доходності внесків (вкладів) членів кредитної спілки на депозитні рахунки;
- максимально можливої суми розподілу доходу на додаткові пайові внески, з урахуванням того, що загальна сума таких доходів, збільшена на загальну суму процентів, нарахованих на внески (вклади) на депозитні рахунки, не може перевищувати суму процентів, нарахованих за цей період за кредитами, виданими членам кредитної спілки;
- максимально можливої суми нерозподіленого доходу, розподіл якої забезпечить виконання нормативу платоспроможності як до розподілу, так і після нього.

2.6. Умови залучення, повернення додаткових пайових внесків та умови розподілу доходу у вигляді плати (процентів) протягом року, розподілу нерозподіленого доходу за підсумками фінансового року на ці внески є однаковими для всіх членів кредитної спілки.

2.7. Резервний капітал кредитної спілки формується за рахунок вступних внесків членів кредитної спілки, частини доходів кредитної спілки до моменту досягнення ним не менш як 15 відсотків від суми активів, зважених на ризик кредитної спілки, обов'язкових незворотніх цільових добровільних внесків членів кредитної спілки до резервного капіталу та обов'язкових незворотніх цільових внесків всіх членів кредитної спілки до резервного капіталу, розмір, порядок сплати та періодичність яких встановлює спостережна рада. Внески всіх членів кредитної спілки до резервного капіталу здійснюються на бездоговірній основі, нарахування плати (процентів) та розподіл доходу на них не здійснюється.

2.8. **Вступний внесок** – обов'язковий незворотний внесок, що вноситься особою одноразово при її вступі до кредитної спілки та є однією з умов набуття членства в кредитній спілці. Розмір вступного внеску є однаковим для всіх членів кредитної спілки та встановлюється у порядку, визначеному рішенням загальних зборів членів кредитної спілки як фіксована сума.

Вступний внесок повністю спрямовується на формування резервного капіталу та є власністю кредитної спілки. Нарухування плати (процентів) та розподіл доходу на ці внески не здійснюються.

2.9. З метою формування резервного капіталу та досягнення ним 15 відсотків від суми активів спілки зважених на ризик, кредитна спілка щоквартально, за рішенням Спостережної ради, спрямовує на формування резервного капіталу не менше ніж 1% від чистого доходу спілки за поточний квартал. За наявності непокритого збитку за звітними даними за попередній період, нерозподілений дохід поточного періоду у повному обсязі спрямовується

на покриття збитку. Формування резервного капіталу відновлюється після повного покриття збитку.

Відповідно до Розпорядження № 7 з урахуванням вимог п. 8.6 – 8.8 цього Розпорядження мінімальний нормативний розмір резервного капіталу становить:

- 3 відсотки від зобов'язань кредитної спілки незалежно від відсутності чи наявності у кредитної спілки внесків (вкладів) членів кредитної спілки на депозитні рахунки. При цьому, резервний капітал кредитної спілки повинен досягти мінімального нормативного значення у розмірі 3 % станом на 31 березня 2016 року.

- 5 % від суми зобов'язань кредитної спілки у разі наявності внесків (вкладів) членів кредитної спілки на депозитні рахунки, якщо кредитна спілка є учасником об'єднаної кредитної спілки. При цьому, на період з 01 квітня 2016 року до 30 червня 2016 року зазначена норма застосовується у розмірі 3 %, резервний капітал кредитної спілки повинен досягти мінімального нормативного значення у розмірі 5 % станом на 30 червня 2016 року.

- 10 відсотків від суми зобов'язань кредитної спілки у разі наявності внесків (вкладів) членів кредитної спілки на депозитні рахунки, якщо така кредитна спілка не є учасником об'єднаної кредитної спілки. При цьому, на період з 01 квітня 2016 року до 30 червня 2016 року зазначена норма застосовується у розмірі 3 %, з 01 липня 2016 року до 31 грудня 2016 року зазначена норма застосовується у розмірі 5 %, резервний капітал кредитної спілки повинен досягти мінімального нормативного значення у розмірі 10 % станом на 31 грудня 2016 року.

Сума, що відповідає мінімальному нормативному розміру резервного капіталу, має бути розміщена в активах за такими категоріями:

- у грошових коштах на поточних рахунках у банківських установах, які мають кредитний рейтинг не нижче ніж "АА-" за національною рейтинговою шкалою та мають ліцензію на право роботи з вкладами громадян;

- у грошових коштах на депозитних рахунках у банківських установах, які мають кредитний рейтинг не нижче ніж "АА-" за національною рейтинговою шкалою та мають ліцензію на право роботи з вкладами громадян;

- у грошових коштах у вигляді додаткових пайових внесків та на депозитних рахунках в об'єднаній кредитній спілці, яка не має невиконаних заходів впливу Нацкомфінпослуг, строк виконання яких настав;

- у державних цінних паперах.

Величина кожної із зазначених категорій активів за умови представлення їх за балансовою вартістю не може перевищувати 70 відсотків мінімального нормативного розміру резервного капіталу.

Контроль за дотриманням цього нормативу здійснюється на кінець останнього дня кожного місяця.

2.10. Зміна графіка формування резервного капіталу може здійснюватися не частіше ніж раз на рік. За рішенням спостережної ради кредитна спілка має право спрямовувати на формування резервного капіталу частину доходу більшу, ніж передбачена графіком формування резервного капіталу.

2.11. Членський внесок до резервного капіталу - необов'язковий(добровільний) незворотній внесок цільового призначення члена кредитної спілки, який формує резервний капітал кредитної спілки, та можливість унесення якого до резервного капіталу передбачається Статутом. Необов'язковий членський внесок до резервного капіталу вноситься членом кредитної спілки на добровільній основі. Проценти на членський внесок до резервного капіталу не нараховуються.

2.12. **Додатковий капітал кредитної спілки** формується за рахунок благодійних внесків фізичних та юридичних осіб, безоплатно отриманого майна і необоротних засобів, добровільних цільових внесків та обов'язкових періодичних цільових внесків всіх членів

кредитної спілки розмір, порядок сплати та періодичність яких встановлює спостережна рада. Внески в додатковий капітал залучаються на бездоговірній основі, нарахування плати (процентів) та розподіл доходу на них не здійснюється, вони підлягають поверненню виключно при виході з членів кредитної спілки. Додатковий капітал може бути використаний на покриття збитків

2.13. Цільовий внесок у додатковий капітал – зворотній добровільний внесок члена кредитної спілки цільового призначення, який формує додатковий капітал кредитної спілки.

Добровільний цільовий внесок члена кредитної спілки в додатковий капітал вноситься членом виключно за його бажанням без жодних обмежень щодо розміру чи періодичності внесення, залучаються на бездоговірній основі, нарахування плати (процентів) та розподіл доходу на них не здійснюється. Добровільний цільовий внесок в додатковий капітал повертається члену кредитної спілки в місячний строк з дня отримання письмової заяви в повному обсязі чи частково.

Додатковий капітал може бути використаний на покриття збитків.

Благодійний внесок у додатковий капітал - необов'язкові незворотні внески фізичних та юридичних осіб, які спрямовуються на формування додаткового капіталу кредитної спілки.

Добровільний цільовий внесок члена кредитної спілки в додатковий капітал вноситься членом виключно за його бажанням без жодних обмежень щодо розміру чи періодичності внесення. Рішенням загальних зборів, за умови, якщо така можливість передбачена статутом кредитної спілки, може бути встановлена обов'язковість унесення всіма членами кредитної спілки з визначеною періодичністю певної суми цільового внеску членів кредитної спілки в додатковий капітал.

Цільовий та благодійний внесок в додатковий капітал залучається на бездоговірній основі.

Цільовий та благодійний внесок в додатковий капітал не є платним. Нарухування плати (процентів) або розподіл доходу на цільові внески в додатковий капітал не здійснюється.

2.14. Порядок покриття збитків. Покриття збитків, які не можуть бути покриті за рахунок надходжень поточного року, здійснюється за рахунок капіталу кредитної спілки в такий черговості:

- залишку нерозподіленого доходу за попередній рік;
- резервного капіталу, сформованого за рахунок частини доходу;
- резервного капіталу, сформованого за рахунок членських внесків до резервного капіталу;
- додаткового капіталу, крім внесків членів у додатковий капітал;
- резервного капіталу, сформованого за рахунок вступних внесків.

2.15. За умови недостатності вищевказаних складових капіталу на покриття збитку спостережною радою приймається рішення про покриття збитків за рахунок капіталу, сформованого за рахунок внесків членів кредитної спілки.

Використання капіталу кредитної спілки на покриття збитків здійснюється кредитною спілкою за результатами фінансового року в зазначеному порядку за рішенням спостережної ради кредитної спілки. Про таке рішення кредитна спілка протягом трьох робочих днів повідомляє Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг та протягом десяти робочих днів - членів кредитної спілки в порядку скликання загальних зборів.

Покриття збитків за рахунок частини капіталу, сформованого за рахунок зворотних внесків членів, відбувається в такій черговості:

- внесків членів кредитної спілки в додатковий капітал;
- додаткового пайового капіталу;
- обов'язкового пайового капіталу.

Якщо залишок непогашеної суми збитків менший за залишок того виду внеску, за рахунок якого він має бути погашений, то здійснюється пропорційне зменшення суми відповідного виду внесків кожного члена кредитної спілки.

3. Порядок формування та використання страхового резерву .

3.1. Кредитною спілкою з метою покриття втрат від неповернення кредитів формується резерв забезпечення покриття втрат від неповернених позичок, який визнається резервом, сформованим згідно з вимогами Міжнародних стандартів фінансової звітності, у зв'язку із знеціненням (зменшенням корисності) активів внаслідок реалізації кредитного ризику.

3.2. Кредит вважається простроченим, якщо за станом на дату, визначену умовами кредитного договору, очікуваний платіж не надійшов повністю або надійшов частково. До суми очікуваного платежу, залежно від визначеного договором порядку сплати процентів та суми кредиту, можуть входити, відповідно, проценти, або проценти та частина суми кредиту, або проценти та сума кредиту. Залишок основної суми за простроченим кредитом є базою для розрахунку необхідного розміру резерву забезпечення покриття втрат від неповернених позичок.

3.3. Віднесення кредиту до певного рівня прострочення відбувається в останній день кожного місяця (далі – дата визначення прострочення).

З метою визначення рівня прострочення кредитів та розрахунку необхідної суми резерву забезпечення покриття втрат від неповернених позичок кредити розподіляються на:

- 1) прострочені 1-го рівня, якщо прострочення очікуваного платежу на дату визначення простроченості становить від 31 до 90 днів включно
- 2) прострочені 2-го рівня, якщо прострочення очікуваного платежу на дату визначення простроченості становить від 91 до 180 днів включно;
- 3) прострочені 3-го рівня, якщо прострочення очікуваного платежу на дату визначення простроченості становить від 181 до 365 днів включно;
- 4) неповернені, якщо прострочення очікуваного платежу на дату визначення прострочення становить понад 12 місяців і кредитним комітетом прийнято обґрунтоване рішення про відстрочення визнання такого кредиту безнадійним
- 5) безнадійний кредит - прострочений або неповернений кредит, за яким є документальне підтвердження про неможливість стягнення; неповернений кредит, за яким минув строк позовної давності; прострочений кредит, за яким кредитним комітетом прийнято обґрунтоване рішення про визнання кредиту безнадійним; неповернений кредит, крім випадків, коли кредитним комітетом прийнято обґрунтоване рішення про відстрочення визнання кредиту безнадійним.

3.4. Кількість прострочених днів розраховується за формулою

$$F_i - P_i$$

$$P_i = K_i \times \text{-----},$$

$$M_i - P_i$$

де P_i - розрахункова кількість днів прострочення за кредитом;

K_i - кількість днів, що минула з дати надання кредиту до дати проведення розрахунку;

M_i - максимальна заборгованість за кредитними операціями, що включає всю суму наданого кредиту та всю суму процентів за ним, визначену на дату проведення розрахунку;

Π_i - планова заборгованість за кредитними операціями, що включає залишок основної суми та нарахованих процентів, вирахованих на дату розрахунку згідно з плановим строком їх внесення та умовами взаєморозрахунків (без урахування фактичних строків і сум платежів);

Φ_i - фактична заборгованість за кредитними операціями, що включає фактично не сплачений залишок основного боргу за кредитом та залишок нарахованих, але не сплачених на дату розрахунку процентів.

У разі внесення змін до планового графіку платежів, що підтверджується відповідним кредитним договором, планова заборгованість обраховується з урахуванням встановлених нових планових дат платежів за умови невнесення змін щодо кінцевого строку погашення кредиту.

3.5. Розмір необхідного резерву забезпечення покриття втрат від неповернених позичок за конкретним кредитом визначається за формулою:

$$PЗ = П \times Н + ПП,$$

де Π - залишок заборгованості за простроченим кредитом;

H - норматив резервування для забезпечення покриття втрат від неповернених позичок;

$\Pi\Pi$ - прострочена заборгованість за процентами, нарахованими з 01 січня 2015 року

3.6. Нормативи резервування грошових коштів для розрахунку резерву забезпечення покриття втрат від неповернених позичок становлять:

1) для 1-го рівня - 0% залишку заборгованості;

2) для 2-го рівня - 35% залишку заборгованості;

3) для 3-го рівня - 70% залишку заборгованості;

4) для неповернених та безнадійних кредитів, а також простроченої заборгованості за процентами, нарахованими з 01 січня 2015 року - 100 % залишку заборгованості.

3.7. Остаточний розрахунок суми резерву забезпечення покриття втрат від неповернених позичок на останній день кожного місяця визначається таким чином:

$$PЗ = \sum \Pi 1 \cdot 0 \% + \sum \Pi 2 \cdot 35 \% / 100 + \sum \Pi 3 \cdot 70 \% / 100 + \sum \Pi\Pi + \sum \Pi\Pi\Pi$$

де $PЗ$ - сума резерву забезпечення покриття втрат від неповернених позичок, що має бути сформований за станом на кінець місяця, виходячи з фактичного рівня простроченості кредитів;

$\sum \Pi 1$ - сума залишків заборгованості за всіма кредитами з простроченістю 1-го рівня;

$\sum \Pi 2$ - сума залишків заборгованості за всіма кредитами з простроченістю 2-го рівня;

$\sum \Pi 3$ - сума залишків заборгованості за всіма кредитами з простроченістю 3-го рівня;

$\sum \Pi\Pi$ - сума залишків заборгованості за всіма неповерненими та безнадійними кредитами.

$\sum \Pi\Pi\Pi$ - сума залишків простроченої заборгованості за процентами за всіма кредитами, нарахованими з 01 січня 2015 року.

3.8. Резерв забезпечення покриття втрат від неповернених позичок формується за рахунок частини доходу незалежно від фінансового результату таким чином, щоб наприкінці кожного місяця його розмір відповідав сумі необхідного резервування за всіма простроченими, неповерненими та безнадійними кредитами, що розрахована згідно з установленими нормативами.

Розрахована сума резерву забезпечення покриття втрат від неповернених позичок порівнюється з розміром сформованого резерву за станом на початок місяця і відповідно до виявленого відхилення може здійснюватися поповнення або зменшення розміру резерву.

3.9. Резерв забезпечення покриття втрат від неповернених позичок може формуватися в розмірі більшому, ніж сума необхідного резервування за встановленими нормативами. Сума сформованого резерву забезпечення покриття втрат від неповернених позичок не може перевищувати загальну суму заборгованості за простроченими, неповерненими та безнадійними кредитами.

3.10. Відповідно до п. 6 ст. 20 Закону України „Про кредитні спілки” порядок використання резерву забезпечення покриття втрат від неповернених позичок визначається Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг.

3.11. Кредитною спілкою з метою покриття втрат за іншою дебіторською заборгованістю формується резерв сумнівних боргів.

3.12. Розмір резерву сумнівних боргів визначається кредитною спілкою відповідно до положень (стандартів) бухгалтерського обліку.

3.13. Сума сформованого резерву сумнівних боргів на дату балансу не може перевищувати загальну суму іншої дебіторської заборгованості.

3.14. Списання сум заборгованості за рахунок страхового резерву здійснюється за рішенням спостережної ради кредитної спілки за наявності обставин, які підтверджують неможливість погашення такої заборгованості, з урахуванням ознак, визначених Податковим кодексом України, а також з урахуванням таких положень:

а) списання сум заборгованості за кредитами здійснюється за рахунок резерву забезпечення покриття втрат від неповернених позичок, а списання сум заборгованості за іншими активними операціями (крім кредитних операцій) – за рахунок резерву сумнівних боргів;

б) кредитна спілка – заставодержатель має право відшкодувати за рахунок відповідного сформованого резерву частину заборгованості, що залишилася непогашеною після звернення кредитною спілкою стягнення на заставлене майно відповідно до умов закону та договору (у судовому або позасудовому порядку);

в) прострочена заборгованість померлих фізичних осіб, а також визнаних судом безвісно відсутніми або оголошених померлими відшкодовується за рахунок відповідного сформованого резерву після отримання копії свідоцтва про смерть або після ухвалення рішення суду про визнання фізичних осіб безвісно відсутніми або померлими за умови, що таке рішення було прийнято після дня укладення правочину;

г) прострочена заборгованість фізичних осіб, яких оголошено в розшук у порядку, передбаченому Кримінально-процесуальним кодексом України, а також прострочена заборгованість юридичних осіб, керівників яких оголошено в розшук у порядку, передбаченому Кримінально-процесуальним кодексом України, відшкодовується за рахунок відповідного сформованого резерву кредитної спілки в разі, якщо протягом 180 календарних днів із дня оголошення розшуку місцеперебування цих осіб не встановлено;

г) прострочена заборгованість за договорами, визнаними судом повністю або частково недійсними з вини однієї або обох сторін, відшкодовується за рахунок відповідного сформованого резерву в разі, якщо позичальник не погашає заборгованість за зазначеними договорами протягом 30 календарних днів із дня ухвалення рішення суду про визнання їх повністю або частково недійсними;

д) заборгованість, за якою кредитна спілка не звертається до суду або не вживає інших заходів, передбачених законодавством України, щодо її стягнення до закінчення строків позовної давності, не може бути відшкодованою за рахунок страхового резерву.

Основна сума боргу, яка не може бути примусово стягнутою з дебітора внаслідок укладення мирової угоди в межах процедури відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом, визначеної законом, може бути відшкодована за рахунок відповідного сформованого резерву, створеного згідно з цим пунктом;

е) безнадійна заборгованість позичальника, визнаного банкрутом у встановленому законом порядку, відшкодовується за рахунок відповідного сформованого резерву після ухвалення судом рішення про визнання дебітора банкрутом;

є) безнадійна заборгованість, яка виникла внаслідок неспроможності позичальника погасити заборгованість у зв'язку з дією обставин непереборної сили (форс-мажору), відшкодовується за рахунок відповідного сформованого резерву за наявності відповідних документів;

ж) дебіторська заборгованість, щодо якої не створювався резерв забезпечення покриття втрат від неповернених позичок або резерв сумнівних боргів у зв'язку з вибраним методом його нарахування по конкретному дебітору у разі визнання її безнадійною, списується за рахунок витрат періоду.

3.15. У разі якщо всі заходи щодо стягнення безнадійної заборгованості згідно з порядком, визначеним цим пунктом, не дали позитивного результату, кредитна спілка відносить таку заборгованість на витрати в частині, що не відшкодована за рахунок страхового резерву, створеного відповідно до цього пункту.

4. Порядок формування та використання фондів кредитної спілки в розрізі окремих фондів.

4.1. В кредитній спілці за рішенням загальних зборів можуть створюватися фонди, в тому числі благодійні, порядок формування та використання яких встановлюється відповідними положеннями кредитної спілки.

4.2. Положення про фонди, рішення щодо створення яких прийнято загальними зборами членів кредитної спілки, затверджуються її спостережною радою, і мають містити:

- 1) визначення мети створення фонду,
- 2) порядок формування фонду,
- 3) порядок використання коштів фонду,
- 4) порядок ліквідації фонду.

4.3. Порядок формування кожного з фондів включає в себе джерела, обсяги та періодичність надходження грошових коштів, в тому числі внесків, за рахунок яких формується фонд. При цьому, у разі формування певного фонду за рахунок внесків членів кредитної спілки, рішення про їх внесення до такого фонду, включаючи визначення розміру цих внесків, періодичності їх внесення тощо, має бути прийняте загальними зборами членів кредитної спілки.

4.4. Порядок використання кожного з фондів включає в себе встановлення обмежень щодо спрямування коштів фонду виключно на потреби визначені рішенням загальних зборів членів кредитної спілки із зазначенням періодичності та напрямків використання коштів фонду, визначення норм, дотримання яких передбачено рішенням загальних зборів та визначеною метою створення фонду, уповноваження певного органу управління кредитної спілки щодо розпорядження коштами фонду, затвердження процедур прийняття рішення про використання коштів фонду тощо.

4.5. У разі створення окремих фондів, в тому числі благодійних, кредитна спілка, також, зобов'язана внести необхідні зміни щодо визначення порядку формування та використання таких фондів до цього Положення та надати копії відповідних положень до

Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг протягом п'ятнадцяти робочих днів після їх затвердження.

5. Порядок придбання та продажу майна кредитної спілки, розміщення її тимчасово вільних коштів та коштів, що повинні зберігатися у формі ліквідних активів.

5.1. Кредитна спілка відповідно до свого Статуту володіє, користується та розпоряджається належним їй майном.

5.2. Рішення про придбання та продаж майна чи замовлення послуг/робіт на суму, що не перевищує 20 відсотків капіталу кредитної спілки приймає голова правління.

Рішення про придбання та/або продаж:

- нерухомого майна,
  - автомобільного транспорту,
  - іншого майна чи замовлення послуг/робіт вартістю, що перевищує зазначену суму,
- приймається спостережною радою кредитної спілки за поданням голови Правління.

5.3. Тимчасово вільні кошти - грошові кошти, що належать членам кредитної спілки та тимчасово не можуть бути використані для надання кредитів членам кредитної спілки у зв'язку з відсутністю заяв на отримання кредитів, кредитна спілка розміщує: на депозитних рахунках в установах банків, які мають ліцензію на право роботи з вкладами громадян, об'єднаній кредитній спілці, а також придбаває державні облігації внутрішньої позики строком погашення до одного року.

Загальний розмір тимчасово вільних коштів кредитної спілки не може перевищувати 40 відсотків від суми активів збільшених на суму фактично сформованого резерву забезпечення покриття втрат від неповернених позичок.

5.4. Загальна сума внесків кредитної спілки до капіталу об'єднаної кредитної спілки, внесків до капіталу кооперативного банку, внесків до капіталу бюро кредитних історій (юридичної особи, виключною діяльністю якої є збір, зберігання, використання інформації, яка складає кредитну історію) та грошових коштів, розміщених у державних цінних паперах, не може перевищувати 60 відсотків від капіталу кредитної спілки. Контроль за дотриманням цього нормативу здійснюється на момент здійснення інвестицій.

5.5. Сума грошових коштів, що знаходяться в касі та на поточному рахунку в банку повинні складати не менше 10 відсотків від внесків (вкладів) членів кредитної спілки на депозитні рахунки до запитання.

6. Порядок здійснення контролю у кредитній спілці.

Внутрішній контроль.

6.1. Контроль за виконанням планів кредитної спілки та порядок проведення перевірок.

Контроль за виконанням планів діяльності кредитної спілки, в тому числі бюджету, здійснюють спостережна рада, ревізійна комісія та посадова особа для проведення внутрішнього аудиту (контролю) кредитної спілки в межах компетенції, визначеної законодавством.

В рамках контролю за виконанням бюджету ревізійна комісія не рідше одного разу на рік проводить перевірку результатів фінансово-господарської діяльності кредитної спілки.

Результати перевірки розглядаються на засіданні ревізійної комісії та доводяться до відома спостережної ради кредитної спілки.

Висновок за річними звітами про результати діяльності кредитної спілки подається на затвердження загальним зборам .

Звіт про виконання бюджету звітного року погоджений з ревізійною комісією розглядається на першому, після закінчення фінансового року, засіданні спостережної ради.

Перевірка поточної діяльності кредитної спілки проводиться ревізійною комісією.

Ревізійна комісія має право, в рамках кошторису визначеного спостережною радою кредитної спілки, для проведення перевірок залучати на договірних засадах зовнішніх експертів з числа осіб, які не перебувають у трудових відносинах із кредитною спілкою, чи незалежного аудитора (аудиторську фірму),

Ревізійна комісія щоквартально проводить перевірки в таких напрямках:

- а) перевірка дотримання касової дисципліни;
- б) вибіркового співставлення відповідності записів в особових картках (книгах, відомостях) даним бухгалтерського обліку;
- в) перевірка дотримання законодавства правлінням та кредитним комітетом.

Відповідно до планів поточних перевірок ревізійна комісія може здійснювати перевірку окремих аспектів діяльності правління та кредитного комітету.

Позапланові перевірки провадяться ревізійною комісією за рішенням спостережної ради або на вимогу не менш як 20 відсотків членів кредитної спілки.

Результати проведених перевірок ревізійна комісія доводить до відома спостережної ради на її найближчому засіданні.

Ревізійна комісія має право подавати рекомендації спостережній раді та іншим органам управління щодо покращення організації їхньої роботи або усунення виявлених недоліків. Останні зобов'язані на найближчому своєму засіданні розглянути дані рекомендації і прийняти рішення щодо них. Про прийняті рішення, органи управління повідомляють ревізійну комісію.

Голова правління кредитної спілки або інша уповноважена наказом голови правління особа, контролює виконання кредитною спілкою фінансових нормативів, встановлених розпорядженням Держфінпослуг № 7 від 16 січня 2004 року «Про затвердження Положення про фінансові нормативи діяльності та критерії якості системи управління кредитних спілок та об'єднаних кредитних спілок» з періодичністю, визначеною зазначеним нормативно-правовим актом. У випадку виявлення фактів порушення кредитною спілкою фінансових нормативів, уповноважена, на здійснення контролю за дотриманням фінансових нормативів, наказом голови правління особа зобов'язана повідомити про це Голову правління.

Служба внутрішнього аудиту (контролю) кредитної спілки здійснює:

- 1) нагляд за поточною діяльністю кредитної спілки;
- 2) контроль за дотриманням законів, нормативно-правових актів органів, якими здійснюється державне регулювання ринків фінансових послуг, та рішень органів управління кредитної спілки;
- 3) перевірку результатів поточної фінансової діяльності кредитної спілки;
- 4) аналіз інформації про діяльність кредитної спілки, професійну діяльність її працівників, випадки перевищення повноважень посадовими особами кредитної спілки;
- 5) виконання інших передбачених законами функцій, пов'язаних з наглядом та контролем за діяльністю кредитної спілки.

Служба внутрішнього аудиту (контролю) кредитної спілки підпорядковується спостережній раді кредитної спілки і звітує перед нею.

Служба внутрішнього аудиту (контролю) кредитної спілки організаційно не залежить від інших підрозділів кредитної спілки.

Внутрішній аудит (контроль) здійснюється з дотриманням особливостей, які встановлюються статтею 15¹ Законом України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг», Порядком проведення внутрішнього аудиту (контролю) у фінансових установах, затвердженим розпорядженням Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг від 05.06.2014 року №1772, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 липня 2014 р. за №885/25662 та інших нормативно-правових актів.

Зовнішній контроль.

6.2. Кредитна спілка зобов'язана вести оперативний і бухгалтерський облік результатів своєї діяльності відповідно до законодавства України, а також статистичну звітність та подавати її в установлених порядку та обсязі органам державної влади.

Кредитна спілка подає до Національній комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг фінансову звітність та інші звітні дані в обсягах, формах та у строки, встановлені комісією, а також надає на запити зазначеної комісії необхідні пояснення щодо звітних даних.

Разом із звітними даними кредитна спілка подає також витяги з протоколів засідань спостережної ради та ревізійної комісії про розгляд звітних даних, поданих до Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг за попередній звітний період.

З метою підтвердження достовірності та повноти річної звітності кредитної спілки, щорічно проводяться аудиторські перевірки.

Аудитор (аудиторська фірма), що підтверджують річну фінансову звітність кредитної спілки, повинен бути визначений загальними зборами кредитної спілки.

Забороняється проведення аудиту:

1) аудитором, який має прямі родинні стосунки з членами органів управління кредитної спілки;

2) аудитором, який має особисті майнові інтереси в кредитній спілці, що перевіряється;

3) аудитором - членом органів управління чи членом кредитної спілки, яка перевіряється;

4) аудитором - працівником кредитної спілки, що перевіряється;

5) якщо розмір винагороди за надання аудиторських послуг не враховує необхідного для якісного виконання таких послуг часу, належних навичок, знань, професійної кваліфікації та ступінь відповідальності аудитора;

6) аудитором, який не внесений до реєстру аудиторів, які мають право проводити аудит фінансових установ, що ведеться Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг.

Кредитна спілка зобов'язана не пізніше ніж до 30 квітня року, що настає за звітним періодом, оприлюднювати річну фінансову звітність та річну консолідовану фінансову звітність разом з аудиторським висновком шляхом розміщення на власній веб-сторінці з опублікуванням у періодичних або неперіодичних виданнях, а також до 1 червня наступного за звітним роком, подати до Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг аудиторський висновок та річну фінансову звітність.

6.3. Порядок звітування правління та кредитного комітету перед спостережною радою та ревізійною комісією.

Правління на кварталній основі подає на розгляд спостережній раді дані щодо результатів фінансово-господарської діяльності кредитної спілки. Звіт правління надається у формі звітних даних, що подаються до Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг (додатки 2-4, 7,8), крім того розкриття окремих аспектів фінансово-господарської діяльності кредитної спілки може здійснюватися у формі додаткових таблиць, відомостей, графіків, тощо.

Кредитний комітет на кварталній основі подає спостережній раді звіт щодо структури кредитного портфеля, кількості та обсягів виданих членам кредитної спілки кредитів та простроченості. Обов'язковою формою подання звіту кредитного комітету є звітні дані до Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг (додатки 5,6), крім того кредитний комітет може подавати на розгляд спостережній раді додаткову інформацію у вигляді таблиць, відомостей, графіків, тощо.

Спостережна рада та Ревізійна комісія на кварталній основі розглядає звітні дані, подані кредитною спілкою за попередній звітний період до Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, про що відображається в протоколі засідання відповідного органу управління.

Якщо рішенням Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг встановлено інші строки подання звітних даних кредитною спілкою, правління та кредитний комітет зобов'язані звітувати спостережній раді в строки, визначені для подання звітних даних до Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг .

7. Вимоги до звітності про фінансово-господарську діяльність кредитної спілки за рік, що надсилається членам кредитної спілки та представляється загальним зборам членів кредитної спілки для затвердження.

7.1. Членам кредитної спілки, разом із запрошенням на чергові загальні збори надсилається звіт про діяльність органів управління та річний фінансовий звіт кредитної спілки, складений в наступному скороченому форматі:

Основні балансові статті:

	Початок року	Кінець року	Зміни за рік, %
Активи, разом			
Кредитний портфель			
в тому числі членам КС			
Кредити з порушенням режиму сплати, в тому числі:			
Прострочені кредити			
Неповернені кредити			
Безнадійні кредити			
Сума фактично сформованого резерву забезпечення покриття втрат від неповернених кредитів.			
Фінансові інвестиції, в тому числі:			
Грошові кошти на депозитних рахунках в банках			
Внески (вклади) на депозитні рахунки в ОКС			
Внески до капіталу кооперативного банку			
Внески до капіталу ОКС			
Державні цінні папери			
Внески до капіталу бюро кредитних історій			

Капітал КС, в тому числі:			
Пайовий капітал			
Резервний капітал			
Додатковий капітал			
Нерозподілений дохід			
Зобов'язання КС, в тому числі:			
Внески (вклади) на депозитний рахунок			
Інші платні зобов'язання			
Неоплатні зобов'язання			

Виконання бюджету за звітний рік:

	План	Факт
Доходна частина:		
Проценти за кредитами		
Проценти від фінансових інвестицій		
Інші доходи		
Доходи разом		
Витратна частина (кошторис)		
Нараховані проценти за внесками (вкладами) на депозитні рахунки членів КС		
Нараховані проценти за зобов'язаннями перед юридичними особами		
Витрати, пов'язані із залученням коштів		
Витрати на страхування кредитів та внесків (вкладів), членів КС на депозитних рахунках		
Витрати на нарахування заробітної плати та обов'язкових платежів		
Інші операційні витрати, у тому числі		
на благодійну діяльність		
Витрати на формування спільних фінансових фондів асоціацій		
Податок на прибуток нарахований		
Інші витрати		
Загальна сума операційних витрат		
Витрати на формування Резерву Забезпечення Покриття Втрат від неповернених позичок		
Витрати на списання несплачених відсотків за кредитами		
Усього витрат		
Фінансовий результат		
Розподіл доходу за рішенням спостережної ради, у тому числі:		
На формування резервного капіталу		
на розподіл доходу на додаткові пайові внески		
Нерозподілений дохід (збиток)		

За бажанням члена кредитної спілки, йому надається для ознайомлення статут, внутрішні положення, рішення органів управління, річна фінансова звітність та звітними даними (або копіями цих документів, засвідченими в установленому законодавством порядку), достовірність і повнота яких підтверджені аудитором (аудиторською фірмою).

7.2. На затвердження загальним зборам членів кредитної спілки подається підтверджені аудиторським висновком звітні дані до Національної комісії, що здійснює державне

регулювання у сфері ринків фінансових послуг за звітний рік. При цьому, відповідність даних, зазначених у надісланому членам кредитної спілки річному фінансовому звіті, даним, наведеним у звітних даних до Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг за звітний рік, підтверджує ревізійна комісія кредитної спілки у своєму висновку.

7.3. Інші питання, пов'язані із здійсненням фінансового управління за необхідності розкриваються в окремих положеннях процедурах, або порядках, затверджених спостережною радою кредитної спілки за поданням управління.

---

8. Особливості здійснення депозитних операцій в кредитній спілці.

8.1. Кредитна спілка здійснює депозитні операції відповідно до вимог Цивільного кодексу України, статті 6 Закону України "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг", статті 11 Закону України "Про захист прав споживачів", Ліцензійних умов провадження діяльності кредитних спілок з надання фінансових послуг, затверджених розпорядженням Держфінпослуг від 02.12.2003 року № 146, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 25.12.2003 року за № 1225/8546, Положення про фінансові нормативи діяльності та критерії якості системи управління кредитних спілок та об'єднаних кредитних спілок, затверджених розпорядженням Держфінпослуг від 16 січня 2004 року № 7, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 3 лютого 2004 року за № 148/8747 та Положення про фінансові послуги кредитної спілки.

8.2. Кредитна спілка залучає наступні види внесків (вкладів) на депозитні рахунки.

1) внесок (вклад) члена кредитної спілки на депозитний рахунок на строк;

8.3. В кредитній спілці встановлюється наступний мінімальний та максимальний строк дії договорів за окремими видами внесків (вкладів) на депозитні рахунки, які є строковими, а саме:

1) від 1 до 3 місяців (включно);

2) від 3 до 12 місяців (включно);

3) від 12 місяців.

8.4. В кредитній спілці встановлюється наступний порядок нарахування процентів на внесок (вклад) члена кредитної спілки на депозитний рахунок, а саме:

Кредитна спілка здійснює нарахування плати (процентів) на внески (вклади) членів кредитної спілки на депозитні рахунки на підставі відповідних договорів з дотриманням вимог Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку в останній день кожного місяця та в день, визначений умовами укладеного з членом кредитної спілки договору. Нарухування процентів за договором про залучення внеску (вкладу) на депозитний рахунок відбувається відповідно до порядку, встановленого договором, а саме: за фактичну кількість днів користування кредитною спілкою сумою вкладу і починається з наступного дня після отримання кредитною спілкою суми внеску (вкладу) члена кредитної спілки на депозитний рахунок, а припиняється в день остаточного розрахунку за внеском (вкладом). Для цілей розрахунку процентів за внесками (вкладами) членів кредитної спілки на депозитні рахунки використовується календарний рік.

8.6. В кредитній спілці встановлюється наступний порядок залучення внесків (вкладів) на депозитні рахунки:

8.6.1. Залучення внесків (вкладів) на депозитні рахунки здійснюється відповідно до договорів залучення внеску (вкладу) члена кредитної спілки на депозитний рахунок, які укладаються на умовах повернення внеску (вкладу) зі впливом встановленого договором строку (строковий внесок (вклад)) з урахуванням Ліцензійних умов провадження діяльності кредитних спілок з надання фінансових послуг, затверджених розпорядженням Держфінпослуг від 02.12.2003 року № 146, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 25.12.2003 року за № 1225/8546.

У договорі на залучення внеску (вкладу) повинні міститись права та зобов'язання сторін договору відповідно до вимог Цивільного кодексу України, статті 6 Закону України "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг", статті 11 Закону України "Про захист прав споживачів", Ліцензійних умов провадження діяльності кредитних спілок з надання фінансових послуг, затверджених розпорядженням Держфінпослуг від 02.12.2003 № 146, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 25.12.2003 за № 1225/8546, п. 1.4. Положення про фінансові послуги кредитної спілки „Кредитне товариство„ та мають бути підписані сторонами договору або уповноваженими ними особами.

Договір про залучення внеску (вкладу) члена кредитної спілки на депозитний рахунок окрім вимог, визначених Положенням про фінансові послуги кредитної спілки „Кредитне товариство“, повинен містити порядок нарахування та виплати процентів (методи нарахування процентів, періодичність виплати процентів та форму розрахунку тощо), у тому числі при достроковому розірванні договору.

Договором залучення внеску (вкладу) члена кредитної спілки на депозитний рахунок може бути передбачено внесення грошових коштів на інших умовах їх повернення. Умови цього договору не можуть суперечити законодавству України.

Сума внеску (вкладу), строки дії договору, умови залучення та повернення внеску (вкладу), а також нараховані на такі внески проценти (плата) визначаються між кредитною спілкою та членом кредитної спілки на договірних умовах.

Умови дострокового припинення дії договору про залучення внеску (вкладу) на депозитний рахунок визначаються договором.

Примірний договір щодо залучення внесків (вкладів) членів кредитної спілки на депозитні рахунки затверджуються рішенням спостережної ради кредитної спілки, та є додатком № 2 до Положення про фінансові послуги кредитної спілки „Кредитне товариство„.

Кредитна спілка забезпечує прийом внесків (вкладів) членів кредитної спілки на депозитні рахунки, проведення з цього приводу розрахунків, консультацій та надання необхідної інформації протягом часу, визначеного внутрішнім розпорядком.

Підтвердженням залучення внесків (вкладів) членів кредитної спілки на депозитні рахунки є укладені в письмовій формі договори, первинні бухгалтерські документи, оформлені згідно вимог законодавства України, та належним чином зафіксована в комплексній інформаційній системі кредитної спілки інформація про депозитну операцію.

Один примірник договору про залучення внеску (вкладу) зберігається в кредитній спілці. Другий примірник договору про залучення внеску (вкладу) кредитною спілкою зобов'язана надати члену кредитної спілки (або уповноваженій ним особі), який підписав цей договір.

Кредитна спілка веде облік внесків (вкладів) з урахуванням строків, виплати процентів, визначених у депозитних договорах, за такими видами договорів залучення внеску (вкладу) на депозитний рахунок:

- 1) внесок (вклад) члена кредитної спілки на депозитний рахунок на строк;

У разі наявності внеску (вкладу) на депозитний рахунок при отриманні кредиту кредитна спілка може прийняти такий внесок (вклад) для забезпечення виконання зобов'язань за кредитним договором та не повертати його протягом строку дії кредитного договору в сумі невиконаних зобов'язань членом кредитної спілки, якщо це передбачено кредитним договором або договором про залучення внеску (вкладу) на депозитні рахунки та договором застави майнових прав, який укладається між кредитною спілкою та членом кредитної спілки – власником внеску (вкладу) члена кредитної спілки на депозитний рахунок.

8.6.2. Залучення внесків (вкладів) на депозитні рахунки кредитної спілки відбувається з дотриманням наступних фінансових нормативів діяльності:

1) Залучення внесків (вкладів) членів кредитної спілки на депозитні рахунки має здійснюватися з урахуванням вимоги, яка визначає, що капітал кредитної спілки не може бути меншим, ніж 10 відсотків від суми її загальних зобов'язань. Контроль за дотриманням цього нормативу здійснюється щоденно на початок робочого дня.

2) Загальна сума залучених внесків (вкладів) членів кредитної спілки на депозитні рахунки та інших зобов'язань кредитної спілки, за якими нараховуються проценти, не має перевищувати суму продуктивних активів. Контроль за дотриманням цього нормативу здійснюється на кінець останнього дня кожного місяця;

3) Кредитна спілка не має права здійснювати залучення коштів від членів кредитної спілки у разі наявності у неї співвідношення більшого ніж 100 процентів сум нарахованих процентів за внесками (вкладами) членів кредитної спілки на депозитні рахунки та розподіленого доходу на додаткові пайові внески до суми нарахованих доходів за кредитами, наданими членам кредитної спілки. Контроль дотримання цього нормативу здійснюється на кінець останнього дня кожного місяця.

4) Зобов'язання кредитної спілки перед одним своїм членом не повинні бути більше 10 відсотків від загальних зобов'язань кредитної спілки. Контроль за дотриманням цього нормативу здійснюється щоденно на початок робочого дня.

5) Залучення внесків (вкладів) членів кредитної спілки на депозитні рахунки має здійснюватися з урахуванням вимоги щодо дотримання нормативу короткострокової ліквідності, який визначається як співвідношення ліквідних активів з початковим терміном погашення до одного року до короткострокових зобов'язань з початковим терміном погашення до одного року. Початковим терміном погашення вважається строк, на який укладався відповідний договір до внесення будь-яких змін та доповнень до нього. При цьому, до ліквідних активів при розрахунку нормативу короткострокової ліквідності включаються грошові кошти готівкою; грошові кошти на поточних рахунках у банках; грошові кошти на вкладних (депозитних) рахунках у банках; державні цінні папери; внески (вклади) на депозитні рахунки в об'єднаній кредитній спілці; кредити, надані членам кредитної спілки; кредити, надані кредитним спілкам; грошові кошти, внесені на зворотній основі до спільних фінансових фондів асоціацій кредитних спілок, створених з метою підтримки ліквідності кредитних спілок (у трикратному розмірі суми, спрямованої на формування цих фондів, але не більше ніж передбачено положеннями асоціацій про ці фонди); грошові кошти, внесені в об'єднану кредитну спілку в рамках програми підтримки ліквідності кредитних спілок (у трикратному розмірі суми, спрямованої на формування цих фондів, але не більше ніж передбачено положеннями асоціацій про ці фонди). До короткострокових зобов'язань включаються кредити, одержані від банків; кредити, одержані від кредитних спілок; внески (вклади) членів кредитної спілки на депозитні рахунки; інші зобов'язання. Показник нормативу короткострокової ліквідності не повинен бути меншим, ніж 100 відсотків. Контроль за дотриманням цього нормативу здійснюється на кінець останнього дня кожного місяця.

8.7. В кредитній спілці встановлюється наступні норми щодо можливості застосування в договорах по внесках (вкладах) на депозитні рахунки змінних процентів:

1) У разі дострокового повернення внесків (вкладів) на депозитні рахунки, які є строковими, на вимогу члена кредитної спілки кредитна спілка здійснює перерахунок суми нарахованих процентів на такі внески (вклади) на депозитні рахунки в розмірі процентів за внесками (вкладами) до запитання, якщо договором не встановлений вищий процент.

2) Якщо член кредитної спілки не вимагає повернення суми строкового внеску (вкладу) у зв'язку із закінченням строку, встановленого договором залучення внеску (вкладу), або повернення суми внеску (вкладу), унесеного на інших умовах повернення, то після настання визначеного договором строку договір вважається продовженим на тих самих умовах і на той самий строк за ставкою внеску (вкладу) до запитання, якщо інше не встановлено договором.

3) Встановлений договором розмір процентів на строковий внесок (вклад) не може бути односторонньо зменшений кредитною спілкою, якщо інше не встановлено законом.

4) В разі зміни кон'юнктури ринку грошових ресурсів, зміни законодавства, що регулює відносини кредитної спілки та члена кредитної спілки, прийняття компетентними державними органами актів чи рішень, що так чи інакше впливають на виконання кредитною спілкою умов договорів залучення строкових внесків (вкладів) на депозитні рахунки, кредитна спілка може ініціювати зміну процентної ставки встановленої договором залучення строкового внеску (вкладу) на депозитний рахунок. В такому випадку кредитна спілка надсилає члену кредитної спілки, з яким укладено відповідний договір, письмову пропозицію із зазначенням запропонованої зміни процентної ставки рекомендованим листом з повідомленням про вручення. Якщо член кредитної спілки, з яким укладено договір залучення внеску (вкладу) на депозитний рахунок, погоджується із запропонованими змінами, він зобов'язаний повідомити про це кредитну спілку та підписати додатковий договір до діючого договору залучення внеску (вкладу) на депозитний рахунок протягом 10 робочих днів з моменту одержання відповідного листа. Зазначені зміни набирають чинності з моменту підписання такого додаткового договору. Якщо член кредитної спілки, з яким укладено договір залучення внеску (вкладу) на депозитний рахунок протягом 10 робочих днів з моменту одержання листа не підписав відповідний додатковий договір, пропозиція вважається не прийнятою. В такому випадку починаючи з 11_робочого дня після одержання членом кредитної спілки вищезазначеного листа договір залучення внеску (вкладу) на депозитний рахунок розривається і члену кредитної спілки повертається внесений ним внесок (вклад) на депозитний рахунок та сплачуються належні проценти, виходячи з процентної ставки, вказаної в такому договорі за фактичний строк користування строковим внеском (вкладом) на депозитний рахунок.

8.8. Щодо порядку та термінів повернення окремих видів зворотних внесків (вкладів) на вимогу члена кредитної спілки:

1) відповідно до п.3.1. Розділу 3 Правил здійснення депозитних операцій для кредитних спілок, затверджених Розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України №821 від 03.12.2011 року, кредитна спілка повертає внески (вклади) та сплачує нараховані проценти у строки, що визначені умовами договору про залучення внеску (вкладу) члена кредитної спілки на депозитні рахунки між вкладником і кредитною спілкою.

2) відповідно до п.3.1. Розділу 3 Правил здійснення депозитних операцій для кредитних спілок, затверджених Розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України №821 від 03.12.2011 року, за договором про залучення внеску (вкладу) на депозитний рахунок незалежно від його виду кредитна спілка зобов'язана видати внесок (вклад) або його частину на першу письмову вимогу з урахуванням умов договору.

3) відповідно до п.2.2. Розділу 2 Правил здійснення депозитних операцій для кредитних спілок, затверджених Розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України №821 від 03.12.2011 року, умови дострокового припинення дії договору про залучення внеску (вкладу) на депозитний рахунок визначаються договором.

8.9 У разі отримання кредитною спілкою письмової вимоги члена кредитної спілки про повернення внеску (вкладу) або його частини кредитна спілка зобов'язана:

прийняти письмову вимогу шляхом проставлення на ній: дати отримання, підпису уповноваженої особи, прізвища, імені та по батькові уповноваженої особи і відбитка печатки кредитної спілки;

1) зареєструвати письмову вимогу члена кредитної спілки з дотриманням наступних вимог:

- всі документи, що надходять до спілки приймаються до обробки централізовано особою, відповідальною за ведення діловодства. Первинна обробка документів включає перевірку правильності доставки, адресування, оформлення і цілісності упаковки, її розкриття, перевірку наявності вкладень та їх відповідність опису;

- неправильно оформлені (не підписані, незасвідчені), пошкоджені або надіслані не за адресою документи повертаються відправнику або пересилаються адресатові;

- усі пропозиції, заяви і скарги громадян (членів кредитної спілки), що надійшли, повинні прийматися централізовано особою, відповідальною за ведення діловодства, та реєструватися в день їх надходження в журналі вхідної кореспонденції. Конверти (вирізки з них) зберігаються разом з пропозицією, заявою, скаргою;

- всі документи, що надійшли до кредитної спілки, підлягають обов'язковому попередньому розгляду. Попередній розгляд документів здійснюється особою, відповідальною за ведення діловодства;

- реєстрація документів проводиться з метою забезпечення їхнього обліку, контролю за виконанням і оперативним використанням наявної в документах інформації;

- реєстрації підлягають документи, що потребують обліку, виконання і використання з довідковою метою (розпорядчі, планові, звітні, обліково-статистичні, бухгалтерські, фінансові тощо), як ті, що створюються і використовуються в спілці, так і ті, що надходять від інших установ і громадян;

- основним принципом реєстрації документів є однократність;

- реєстрація документа здійснюється шляхом присвоєння йому єдиного реєстраційного номера (порядкового номера надходження протягом календарного року) та внесення запису в журнал вхідної кореспонденції. Додатки до документів окремо не реєструються.

2) виконати вимогу відповідно до умов договору про залучення внеску (вкладу) члена кредитної спілки на депозитний рахунок.

За умови неможливості виконання кредитною спілкою вимоги члена кредитної спілки про повернення внеску (вкладу) або його частини, кредитна спілка додатково до вимог абзацу першого цього пункту зобов'язана видати вкладникові письмове повідомлення про невиконання (неналежне виконання) цієї вимоги із зазначенням: причини, дати видачі повідомлення, підпису уповноваженої особи, прізвища, імені та по батькові уповноваженої особи і відбитка печатки кредитної спілки.

8.10. Кредитна спілка залучає внески (вклади) членів кредитної спілки на депозитні рахунки за умови, що питома вага внесків (вкладів) на депозитні рахунки в загальній сумі таких внесків (вкладів) за строками їх внесення відповідно становитиме в межах від 0% до 20 % для внесків (вкладів) на депозитний рахунок на строк від 1 до 3 місяців (включно), від 0% до 15 % для внесків (вкладів) на депозитний рахунок на строк від 3 до 12 місяців (включно), від 0% до 65 % для внесків (вкладів) на депозитний рахунок на строк від 12 до 18 місяців (включно). При цьому, для строкових внесків (вкладів) на депозитні рахунки допускається взаємопов'язане коливання зазначених у цьому абзаці показників в межах 25% питомої ваги внесків (вкладів) на депозитні рахунки в загальній сумі таких внесків (вкладів) за строками їх внесення. Також, допускається відхилення від встановлених в цьому абзаці показників з метою виконання вимог щодо дотримання фінансових нормативів діяльності, затверджених законодавством.

Голова Спостережної ради

кредитної Спілки «Кредитне товариство» _____ / Маслянчук О.В./